

ମିଶନ୍ଦ୍ର ବାତ୍ସଲ୍ୟ

ପିପୁଲ୍ସ କଲ୍ଚରାଲ ସେଷ୍ଟର, ପିକକ୍ People's Cultural Centre (PECUC)

Mission Vatsalya

Mission Vatsalya, a centrally sponsored scheme, is a plan for achieving the objectives of development and child protection that are in line with the Sustainable Development Goals (SDGs).

Mission emphasises children's rights, advocacy, and awareness while also developing the juvenile justice care and protection system under the guiding principle of "leave no child behind."

The provisions of the Protection of Children from Sexual Offences Act of 2012 and the Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act of 2015 provide the fundamental framework for carrying out the Mission.

Background

Earlier, there were three schemes being implemented under the Ministry of Women & Child Development namely,

- Programme for Juvenile Justice for Children in need of care and protection, and Children in conflict with the Law;
- 2. Integrated Programme for street children; and
- Scheme for assistance to homes for children (ShishuGreh).

In 2009-2010, all three schemes were combined into a single, centrally sponsored scheme known as the Integrated Child Protection Scheme (ICPS).

In 2017, the program's name was changed to the "Child Protection Services" Scheme. From 2021-22 onwards, the CPS Scheme has been now subsumed under Mission Vatsalya.

Vision of Mission Vatsalya

To secure a healthy & happy childhood for each and every child in India, ensure opportunities to enable them to discover their full potential and assist them in flourishing in all respects, in a sustained manner. Mission Vatsalya promotes family- based non-institutional care of children in difficult circumstances based on the principle of institutionalization of children as a measure of last resort.

Aim of the Mission

The Mission aims to:

- 1. Support and sustain Children in difficult circumstances;
- Develop context-based solutions for the holistic development of children from varied backgrounds;
- 3. Provide scope for encouraging innovative solutions;
- 4. Cement convergent action.

Objective of Mission Vatsalya

The key objective of the mission is:

- The child's best interests should be considered when creating or implementing initiatives and programmes
- The right of children to survival, development, protection, and participation is ensured.
- To develop fundamental services and improve emergency outreach, community and familybased noninstitutional care, and counselling and support services for institutional care at the national, regional, state, and district levels.
- Coordinate and network with all allied systems to support convergent efforts for seamless service delivery to children in order to ensure appropriate inter-sector response at all levels.
- To promote family and community-level child protection, empower families and communities
  to recognise risks and vulnerabilities impacting children, and develop and spread
  preventive methods to shield children from danger, risk, and abuse.
- To promote private sector partnerships to support children within the framework of the law.
- Ensure the best interests of children through increasing public awareness, educating the
  public about child rights, vulnerabilities, and protective measures sponsored by the
  government, and involving the community at all levels.
- Track the development of objective parameters in relation to outputs and outcomes.
- The involvement of Panchayats and Municipal Local Bodies at the village, ward, and urban cluster levels, and regular monitoring to develop a strong social safety net for children.

Mission Vatsalya: Funding Pattern

Mission Vatsalya is a centrally sponsored scheme, implemented in partnership with State Governments and UT.

The fund-sharing pattern between Centre and State & Union Territories is in the ratio of 60:40 respectively.

In the North-Eastern States viz. Arunachal Pradesh, Assam, Manipur, Meghalaya, Mizoram, Nagaland, Sikkim and Tripura and two Himalayan States viz. Himachal Pradesh and Uttarakhand, and UT of Jammu and Kashmir, the fund-sharing pattern between Centre and State is in the ratio of 90:10 respectively.

Fund sharing pattern for Union Territories without Legislature is 100% central share.

Mission Vatsalya Components:

Improve the functioning of statutory bodies

- This component aims to ensure the effective functioning of various bodies established under the Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2015, such as Child Welfare Committees (CWCs), Juvenile Justice Boards (JJBs), District Child Protection Units (DCPUs), State Child Protection Societies (SCPSs), etc.
- It also supports the establishment and functioning of Special Juvenile Police Units (SJPUs) and Childline Services.

Strengthen service delivery structures

- This component aims to provide quality services to children in need of care and protection through various institutions and organizations.
- It supports the establishment and maintenance of childcare institutions (CCIs), such as observation homes, special homes, children's homes, shelter homes, open shelters, etc.
- It also supports the provision of alternative care options, such as foster care, adoption, sponsorship, etc.

Upscale institutional care and services

- This component aims to improve the standards of care and protection in CCls by ensuring compliance with the Model Rules under the JJ Act, 2015.
- It also supports the provision of various services to children in CCIs, such as education, health, nutrition, recreation, counselling, vocational training, etc.

Encourage non-institutional community-based care

- This component aims to promote family-based non-institutional care of children in difficult circumstances based on the principle of institutionalization of children as a measure of last resort.
- It supports the identification and rehabilitation of children living on the streets or in other vulnerable situations. It also supports the prevention of child trafficking, child labour, child marriage, etc.

Emergency outreach services

- This component aims to provide immediate assistance and protection to children in distress or crises.
- It supports the establishment and functioning of emergency response units (ERUs), which are mobile teams that can reach out to children in need within 24 hours.
- It also supports the provision of emergency medical care, legal aid, psycho-social support, etc.

Training and capacity building

- This component aims to enhance the knowledge and skills of various stakeholders involved in child protection and development.
- It supports the provision of training and orientation programmes for functionaries of statutory bodies, CCIs, Childline Services, etc.
- It also supports the development of training modules, manuals, guidelines, etc.

Key Features of New Guideline

- · Mission Vatsalya scheme is implemented by the Ministry of Women and Child Development.
- Under the scheme, a monthly grant of Rs. 4000/- per child is provided for family-based non-institutional care which also includes Sponsorship (kinship) or Foster Care or After Care.
- Mission Vatsalya provides support to a 24×7 helpline service for children in partnership with States and Districts, as defined under the JJ Act, 2015.
- Under the Mission, Cradle Baby Reception Centres in at least one Specialized Adoption Agency (SAA) are envisaged to be set up in each district to save abandoned children.

- The mission envisaged that the States/UTs need to focus on special needs children in Child Care Institutions (CCIs), who are physically/mentally disabled and not able to go to school.
- According to the guidelines, Mission Vatsalya would assist State Adoption Resource Agencies (SARA), which in turn will aid the Central Adoption Resource Authority (CARA) in promoting adoption.
- As per the mission, for children who require care, as well as for children with special needs, separate children's homes based on gender (including separate homes for transgender children) and age will be established.
- The establishment of open shelters by the state government will be encouraged in order to provide care for children who are homeless, missing, being trafficked, working, living on the streets, beggars, substance abusers, etc.

Mission Vatsalya Portal

The four different portals are integrated under one single portal named Mission Vatsalya Portal, namely,

- TrackChild, for Missing/Found Children;
- CARINGS, for the adoption of Children;
- ICPS portal, for monitoring the scheme and;
- 4. Khoya-Paya, Citizen centric application for Missing and Sighted Children

The Mission Vatsalya portal will offer a single Digital Platform for children in challenging situations, such as missing, orphaned, abandoned, and surrendered children.

In order to assure their care and development, these vulnerable children need to be identified and mapped with the government's institutions and services.

Other Government Initiatives

The government has taken several initiatives for the welfare and protection of children. A few important of them are:

SAMVAD: The Ministry has launched the project SAMVAD (Support, Advocacy and Mental health Interventions for children in Vulnerable circumstances And Distress) in collaboration with NIMHANS.

It mainly focuses on the mental health of all children, especially those in distressed conditions. It provides counselling to the children as well as to the caregiver.

Child Protection Awards: The prize recognizes the commitment and effort of personnel working in all aspects of the child protection programmes in States and UTs by recognizing their efforts, dedication, and quality in leadership.

The Awards shall be presented on the recommendation of the State Government and UTs.

Contact:

Child Helpline-1098, Emergency Response Support System-112 (ERSS-112), Odisha State Child Protection Society/ Nearest District Child Protection Units (DCPU)

ମିଶନ୍ ବାତ୍ସଲ୍ୟ

ମିଶନ୍ ବାସ୍ଲ୍ୟ, ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା, ଶିଶୁମାନଙ୍କର ବିକାଶ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଯୋଜନା ଯାହା ସ୍ଥାୟୀ ବିକାଶ ଲକ୍ଷ୍ୟ (ଏସଡିଜି) ଆଧାରରେ ପରିଚାଳିତ ।

ମିଶନ୍ ପିଲାମାନଙ୍କର ଅଧିକାର, ଆଡଭୋକାସି ଏବଂ ସଚେତନତା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିବା ସହିତ "କୌଣସି ପିଲା ପଛରେ ରହିବେ ନାହିଁ" ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ କୁଭେନାଇଲ ଜଷ୍ଟିସ, ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିକାଶ କରିଥାଏ ।

ଯୌନ ଅପରାଧ ଅଧିନିୟମରୁ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ଆଇନ ୨୦୧୨ ଏବଂ ଜୁଭେନାଇଲ୍ ଜଷିସ୍ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ ୨୦୧୫ ଏହି ମିଶନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ମୌଳିକ ଢାଞ୍ଚା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

ପୃଷ୍ଠଭୃମି

ପୂର୍ବରୁ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତଣାଳୟ ଅଧୀନରେ ତିନୋଟି ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଯଥା,

- ୧. ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଅବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ପିଲା ଏବଂ ଆଇନ୍ ସହ ବିବାଦ ଥିବା ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଜୁଭେନାଇଲ ଜଷିସ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ତମ।
- ୨. ରାୟାକଡର ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକୀକୃତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ; ଏବଂ
- ୩. ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଘରକୁ ସହାୟତା ପାଇଁ ଯୋଜନା (ଶିଶୁ ଗୁହ)

୨୦୦୯–୨୦୧୦ ରେ, ସମୟ ତିନୋଟି ଯୋଜନାକୁ ଏକକ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନାରେ ମିଶ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ସମକ୍ତିତ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା (ଆଇସିପିଏସ୍) ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ।

୨୦୧୭ ରେ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ନାମ ଶିଶୁ ସୂରକ୍ଷା ସେବା ଯୋଜନାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା । ୨୦୨୧-୨୨ ପରଠାରୁ, ମିଶନ୍ ବାସୂଲ୍ୟ ଅଧୀନରେ ସିପିଏସ୍ ଯୋଜନାକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି ।

<mark>ମିଶନ୍ ବାତ୍ସଲ୍ୟର ଲକ୍ଷ୍ୟ</mark>ି

ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ସୁଖୀ ପିଲାଦିନକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ, ସେମାନଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଆବିଷ୍କାର କରିବାକୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ସମଞ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉନ୍ନତି କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣିତ କରିବ । ମିଶ୍ତନ୍ ବାତ୍ସଲ୍ୟ କଠିନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ପରିବାର ଭିଭିକ ଅଣ–ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଯତ୍ନକୁ ପ୍ରୋସ୍ତାହିତ କରେ ଯାହା ଶେଷ ପନ୍ଥା ଭାବରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଆନୁଷ୍ଠାନିକରଣ ନୀତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ।

ମିଶନ୍ଦର ଲକ୍ଷ୍ୟ

ମିଶନ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି:

- ୧ . କଠିନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ ଏବଂ ବଞ୍ଚାଇବା;
- ୨ . ବିଭିନ୍ନ ପୃଷଭୂମିରୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ପ୍ରସଙ୍ଗ-ଆଧାରିତ ସମାଧାନଗୁଡିକ ବିକାଶ କରିବା ।
- ୩. ଅଭିନବ ସମାଧାନକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ପରିସର ପ୍ରଦାନ କରିବା;
- ୪. କଠିନ ପଦକ୍ଷେପ

ମିଶନ୍ ବାତ୍ସଲ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ମିଶନର ପ୍ରମୁଖ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି:

- ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଲାଗି ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ସମୟରେ ଶିଶୁର ସର୍ବୋଉମ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ
- ପିଲାମାନଙ୍କର ବଞ୍ଚିବା, ବିକାଶ, ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅଧିକାର ନିର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇଛି
- ମୌଳିକ ସେବାଗୁଡିକର ବିକାଶ ଏବଂ ଜରୁରୀକାଳୀନ ପ୍ରସାର, ଗୋଷି ଏବଂ ପରିବାର ଭିଭିକ ଅଣ–ଆନୁଷାନିକ ଯତ୍ନ, ଏବଂ ଜାତୀୟ, ଆଞ୍ଚଳିକ, ରାଜ୍ୟ ତଥା ଜିଲ୍ଲା ୟରରେ ଆନୁଷାନିକ ଯତ୍ନ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ସହାୟତା ସେବାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ।
- ସବୁ ଷରରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆନ୍ତଃ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସୁନିଷ୍ଟିତ କରିବା ପାଇଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନିରନ୍ତର ସେବା ବିତରଣ ସକାଶେ
   ଏକତ୍ରିତ ପ୍ରୟାସକୁ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ସମୟ ସହଯୋଗୀ ପ୍ରଣାଳୀ ସହିତ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରିବା ।
- ପରିବାର ଏବଂ ଗୋଷି ଞରରେ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷାକୁ ପ୍ରୋୟାହିତ କରିବା, ପରିବାର ଏବଂ ଗୋଷିକୁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ବିପଦ ଏବଂ ସୟେଦନଶୀଳତାକୁ ଚିହ୍ନଟ ପାଇଁ ସଶକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିପଦ, ଏବଂ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଷେଧକ ପ୍ରଣାଳୀର ବିକାଶ ଏବଂ ବିଞାର କରିବା।
- 🔹 ଆଇନ୍**ର ଢାଞ୍ଚା ଭିତରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବା** ପାଇଁ ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ର ସହଭାଗିତାକୁ ପ୍ରୋ**ସାହିତ କରି**ବା ।
- କନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି, ଶିଶୁଙ୍କ ଅଧିକାର, ଦୂର୍ବଳତା, ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାୟୋଜିତ ଆତ୍କରକ୍ଷା
   ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ସମୟ ୟରରେ ଗୋଷିକୁ ଜଡିତ କରିବା ଦ୍ୱାରା ପିଲାମାନଙ୍କର ସର୍ବୋଉମ ସ୍ୱାର୍ଥ ସୁନିଷ୍ଟିତ କରନ୍ତୁ ।
- ଫଳାଫଳ ଏବଂ ପରିଣାମ ସହିତ ବଞ୍ଜୁନିଷ ମାନଦଣ୍ଡ ବିକାଶକୁ ଟ୍ରାକ୍ କରନ୍ତୁ ।

ମିଶନ୍ତ ବାସ୍ଥଲ୍ୟ: ପା**ଣ୍ଡି ଯୋଗାଣ ଢା**ଞା

ମିଶନ୍ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା, ଯାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ସହଭାଗିତାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି ।

କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଡି ଆବଣ୍ଡନ ଯଥାକ୍ରମେ ୬୦:୪୦ ଅନୁପାତରେ ଅଛି ।

ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଅରୁଣାଚଳ ପ୍ରଦେଶ, ଆସାମ, ମଣିପୂର, ମେଘାଳୟ, ମିଜୋରାମ, ନାଗାଲାଣ୍ଡ, ସିକ୍କିମ ଏବଂ ତ୍ରିପୁରା ଏବଂ ଦୂଇଟି ହିମାଳୟନ ରାଜ୍ୟ ଯଥା ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ, ଏବଂ ଜାମ୍ପୁ–କାଶ୍ମୀରର କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ, କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଡି ବଣ୍ଟନ ଯଥାକ୍ରମେ ୯୦:୧୦ ଅନୁପାତରେ ଅଛି ।

ବିଧାନସଭା ନଥିବା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡିକ ପାଇଁ ପାଶ୍ଚି ବଣ୍ଟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ହେଉଛି ୧ ୦ ୦% କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶ ।

ମିଶନ୍ ବାସ୍ଥଲ୍ୟର ଉପାଦାନଗୁଡିକ: 🕽

ବୈଧାନିକ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା

- ଏହି ଉପାଦାନଟି କୁଭେନାଇଲ୍ କଞ୍ଜିସ୍ (ଶିଶୁମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, ୨୦୧୫ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିଷିତ ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍ଥାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ସୁନିଞ୍ଜିତ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି ଯେପରିକି ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ କମିଟି (ସିଡବ୍ଲ୍ୟୁସି), କୁଭେନାଇଲ କଷ୍ଟିସ୍ ବୋର୍ଡ (ଜେଜେବି), ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ (ଡିସିପିୟୁ), ରାଜ୍ୟ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଓଏସ୍ପିପିଏସ୍), ଇତ୍ୟାଦି।
- ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ କୁଭେନାଇଲ୍ ପୋଲିସ୍ ୟୁନିଟ୍ (ଏସଜେପିୟୁ) ଏବଂ ଚାଇଲ୍ଡ ଲାଇନ୍ ସେବା ପ୍ରତିଷା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ମଧ୍ୟ ସମର୍ଥନ କରେ ।

ସେବା ବିତରଣ ସଂରଚନାକୁ ମଳବୁତ କରିବା

- ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ସଂଗଠନ ମାଧ୍ୟମରେ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଗୁଣାତ୍ପକ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି ।
- ଏହା ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ପ୍ରତିଷାନ (ସିସିଆଇ) ର ପ୍ରତିଷା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣକୁ ସମର୍ଥନ କରେ, ଯେପରିକି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଗୃହ, ସ୍ୱତବ୍ଧ ଗୃହ, ଶିଶୁ ଗୃହ, ଆଶ୍ରୟ ଗୃହ, ଖୋଲା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ଇତ୍ୟାଦି।
- ଏହା ବିକଳ୍ପ ଯତ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ଯୋଗାଣକୁ ମଧ୍ୟ ସମର୍ଥନ କରେ, ଯେପରିକି ପୋଷ୍ୟ ଯତ୍ନ, ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ, ପ୍ରାୟୋଜକ ଇତ୍ୟାଦି।

ଉଚ୍ଚୟରୀୟ ସଂସ୍ଥାଗତ ଯତ୍ର ଏବଂ ସେବା

- ଏହି ଉପାଦାନଟି କେଳେ ଆକ୍ଟ, ୨୦୧୫ ଅନୁଯାୟୀ ମଡେଲ ନିୟମାବଳୀକୁ ପାଳନ କରିବା ନିର୍ଦ୍ଧିତ କରି ସିସିଆଇ ଗୁଡ଼ିକରେ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣର ମାନକୂ ଉନ୍ନତ କରିବାକୂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି ।
- ଏହା ମଧ୍ୟ ସିସିଆଇ ରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ସେବା ପ୍ରଦାନକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ଯେପରିକି ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ, ମନୋରଞ୍ଜନ, ପରାମର୍ଶ, ଧନ୍ଦାମୂଳକ ତାଲିମ ଇତ୍ୟାଦି।

ଅଣ–ଅନୁଷାନ ଗୋଷି–ଆଧାରିତ ଯତ୍ନକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା

- ଏହି ଉପାଦାନ ହେଉଛି ଶେଷ ସମୟରେ ଏକ ପରିମାପକ ଭାବରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଆନୃଷ୍ଠାନିକ ନୀତି ଉପରେ ଆଧାର କରି କଠିନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ପରିବାର ଭିତ୍ତିକ ଅଣ-ଆନୃଷ୍ଠାନିକ ଯତ୍ତକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ।
- ରାୟାକଡରେ କିୟା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସୁରକ୍ଷିତ ଅବସ୍ଥାରେ ରହୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସକୁ ଏହା ସମର୍ଥନ କରେ । ଏହା ଶିଶୁ ଚାଲାଣ, ଶିଶୁ ଶ୍ରମିକ, ବାଲ୍ୟ ବିବାହ ଇତ୍ୟାଦି ରୋକିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସମର୍ଥନ କରେ ।

ଜରୁରୀକାଳୀନ ସେବା

- ଏହି ଉପାଦାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି ଯେ ଦୁଃଖ କିୟା ସଙ୍କଟ ସମୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ସହାୟତା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇବା ।
- ଏହା ଇର୍ମିଜେନ୍ସି ରେସପନ୍ୱ ୟୁନିଟ୍ (ଇଆରୟୁ) ର ପ୍ରତିଷା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ସମର୍ଥନ କରେ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ମୋବାଇଲ୍ ଟିମ୍ ୨ ୪ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ପିଲାମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିପାରିବ ।
- ଏହା ଜରୁରୀକାଳୀନ ଚିକିତ୍ସା ସେବା, ଆଇନ ସହାୟତା, ମନୋ-ସାମାଜିକ ସହାୟତା ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଦାନକୁ ମଧ୍ୟ ସମର୍ଥନ କରେ।

ତାଲିମ ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ

- ଏହା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ବିକାଶରେ ଜଡିତ ବିଭିନ୍ନ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛି ।
- ଏହା ବୈଧାନିକ ସଂସ୍ଥା, ସିସିଆଇ, ଚାଇଲ୍ଡୁଲାଇନ ସେବା ଇତ୍ୟାଦିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିଣୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତାଲିମ ଏବଂ ଦିଗଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସହାୟତା କରେ ।
- ଏହା ତାଲିମ ମଡ୍ୟୁଲ, ମାନୁଆଲ, ଗାଇଡଲାଇନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ବିକାଶକୁ ମଧ୍ୟ ସହାୟତା କରେ ।

ନୂତନ ଗାଇଡଲାଇନର ମୁଖ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡିକ

- ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତଣାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମିଶନ ବାସ୍ଥଲ୍ୟ ଯୋକନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି
- ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ପରିବାର ଭିଭିକ ଅଣ–ଆନୁଷାନିକ ଯତ୍ନ ପାଇଁ ପ୍ରତି ପିଲାଙ୍କ ଲାଗି ମାସିକ ୪୦୦୦ ଟଙ୍କା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରାୟୋଜକ (କିନ୍ସିପ୍) କିୟା ପୋଷ୍ୟ ଯତ୍ନ କିୟା ପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯତ୍ନ ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଜେଜେ ଆକ୍ଟ୍, ୨ ୦ ୧ ୫ ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଆଧାରରେ ମିଶନ୍ ବାସ୍ତଲ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ତଥା ଜିଲ୍ଲା ସହଭାଗିତାରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୨ ୪ ଘଞ୍ଜିଆ ହେଲ୍ଲଲାଇନ ସେବାକୁ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।
- ଏହି ମିଶନ୍ ଅଧୀନରେ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅତି କମ୍ବର ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ସଂସ୍ଥା (ଏସଏଏ) ରେ କ୍ରେଡଲ୍ ବେବି ରିସେନ୍ତନ୍ ସେଷ୍ଟର ଗଠନ କରିବାକୁ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି ।
- ଏହି ମିଶନରେ ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ରାଜ୍ୟ / କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡିକ ଶାରିରୀକ / ମାନସିକ ଅକ୍ଷମ ତଥା ବିଦ୍ୟାଳୟକୂ ଯାଇପାରୁ ନ ଥିବା ଶିଶୁ ମାନଙ୍କୁ ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ପ୍ରତିଷାନ (ସିସିଆଇ) ର ସ୍ୱତନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ମିଶନ୍ ବାସ୍ଲ୍ୟ ଷ୍ଟେ ଆଡପସନ ରିସୋର୍ସ ଏଜେନ୍ସି (ସାରା)କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେଷ୍ଟ୍ରାଲ୍ ଆଡସ୍ସନ୍ ରିସୋର୍ସ ଅଥରିଟି (କାରା) କୁ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରୋସାହିତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ।
- ମିଶନ୍ ଅନୂଯାୟୀ, ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ ଯତ୍ନ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା କରୂଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ, ଲିଙ୍ଗ ଆଧାରିତ ଅଲଗା ଶିଶୁ ଘର (ତୃତୀୟଲିଙ୍ଗ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୃଥକ ଘର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି) ଏବଂ ବୟସ ଦର୍ଶାଯିବ ।
- ଭୂମିହୀନ, ନିଖୋଳ, ଚାଲାଣ ଆଶଙ୍କା ଥିବା, ଶ୍ରମିକ, ରାଞ୍ଚାକଡରେ ରହୁଥିବା, ଭିକ ମାଗୁଥିବା, ନିଶା ସେବନ କରୁଥିବା
   ପିଲାମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁକ୍ତ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯିବ।

<mark>ମିଶନ୍ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ପୋର୍</mark>ଟାଲ୍

ମିଶନ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ପୋର୍ଟାଲ ଅଧିନରେ ଚାରୋଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପୋର୍ଟାଲ୍ ଏକୀଭୂତ ହୋଇଛି ।

- ୧ . ନିଖୋଜ / ମିଳୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଟ୍ରାକ୍ ଚାଇଲ୍ଲ;
- ୨. ପିଲାମାନଙ୍କ ପୋଷ୍ୟ ପାଇଁ ସିଏଆରଆଇଏନଜିଏସ୍;
- ୩. ଯୋଜନା ର ମନିଟରିଂ ପାଇଁ ଆଇସିପିଏସ୍ ପୋର୍ଟାଲ୍ ଏବଂ;

୪. ଖୋୟା–ପାୟା, ନିଖୋଜ ଏବଂ ଦୃଷିହୀନ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନାଗରିକ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଆପ୍ଲିକେଶନ

ମିଶନ୍ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ପୋର୍ଟାଲ୍ ଆହ୍ୱାନ ଜନକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପିଲାମାନେ ଯେପରିକି ନିଖୋଜ, ଅନାଥ, ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଏବଂ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ ପାଇଁ ଏକକ ଡିଜିଟାଲ୍ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ପ୍ରଦାନ କରିବ ।

ସେମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ଏବଂ ବିକାଶକୁ ନିର୍ଣ୍ଣିତ କରିବାକୁ, ଏହି ସୟେବନଶୀଳ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ସେବା ସହିତ ସାମିଲ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସରକାରୀ ପଦକ୍ଷେପ

ଶିଶୁମାନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ତଥା ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସରକାର ଅନେକଗୁଡିଏ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ସେଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଷ ପଦକ୍ଷେପ ହେଉଛି:

ଏସଏଏମଭିଏଡି: ନିମହାନ୍ୱ ସହଯୋଗରେ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଏସଏଏମଭିଏଡି (ସପୋର୍ଟ ଆଡଭୋକେସି ଆଶ୍ଚ ମେଣ୍ଟାଲ ହେଲ୍ଥ ଇଣ୍ଟରଭେନସନ ଇନ୍ ଭଲନେରବୁଲ ସର୍କମଷ୍ଟାନ୍ସେସ ଆଣ୍ଡ ଡିଷ୍ଟ୍ରେସ) ପ୍ରକଳ୍ପ ଆରମ୍ଭ କରିଛି ।

ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ସମଞ୍ଚ ପିଲାମାନଙ୍କର ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଉପରେ ଧାନ ଦେଇଥାଏ, ବିଶେଷକରି ବିପଦ ସମୟରେ ଏହା ପିଲାମାନଙ୍କୂ ତଥା ଯତ୍ନ ନେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥାଏ ।

ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ପୁରୟାର: ଏହି ପୁରୟାର ରାଜ୍ୟ ତଥା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ରେ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସମଞ ଦିଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ଏବଂ ଉଦ୍ୟମକୁ ସେମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ, ଉସ୍ଧର୍ଗୀକୃତତା ଏବଂ ନେତୃତ୍ୱ ନେବାର ଗୁଣକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇଥାଏ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ସୁପାରିଶରେ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ଯୋଗାଯୋଗ:

ଚାଇଲ୍ଡ ହେଲ୍ଲଲାଇନ-୧୦୯୮, ଇମର୍ଜେନ୍ସି ରେସପନ୍ସ ସପୋର୍ଟ ସିଷ୍ଟମ-୧୧୨ (ଇଆରଏସଏସ-୧୧୨), ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି / ନିକଟସ୍ଥ ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ୟୁନିଟ୍ (ଡିସିପିୟୁ) ।

Published by: People's Cultural Centre (PECUC) ପିପୁଲସ୍ କଲଚରାଲ୍ ସେଷ୍ଟର(ପିକକ୍) Pokhariput, Bhubaneswar - 751 020, Odisha

(For Private Circulation only) www.pecuc.org